

**ASK
ØY**

KOMMUNE

ERDAL BARNEHAGE

«kunsten å være sammen»

Årsplan
2022/2023

Innhold

Innhold	2
1 Innledning.....	4
2 Kommunens visjon og verdier	5
3 Presentasjon av barnehagen	6
3.1 Fokusområder	7
3.2 Prosjektarbeid og pedagogisk dokumentasjon.....	10
3.3 Samspillsmetoden Dialog.....	11
4 Pedagogisk grunnsyn.....	12
5 Voksenrollen	13
6 Barns medvirkning.....	13
7 Læringsmiljø	15
7.1 Barnehagens arbeid for et trygt og godt barnehagemiljø.....	15
7.2 Omsorg, danning, lek og læring	17
7.3 Språk og kommunikasjon.....	21
7.4 Mangfold, likeverd og likestilling	22
8 Bærekraftig utvikling.....	23
9 Progresjon.....	23
10 Digital praksis	25
11 Fagområdene	25
11.1 Kommunikasjon, språk og tekst	25
11.2 Kropp, bevegelse, mat og helse.....	26
11.3 Kunst, kultur og kreativitet.....	27
11.4 Natur, miljø og teknologi	27
11.5 Antall, rom og form.....	28
11.6 Etikk, religion og filosofi.....	29
11.7 Nærmiljø og samfunn	29
12 Overganger	30
12.1 Tilvenning	30
12.2 Overgang fra avdeling til avdeling	31
12.3 Overgang barnehage – skole.....	31
13 Dokumentasjon og vurderingsarbeid	32

13.1	Barnehagen som lærende organisasjon	32
13.2	Dokumentasjon og vurdering	33
14	Samarbeid	34
14.1	Foreldresamarbeid og medvirkning	34
14.2	Samarbeid andre instanser	36
15	Årets tema.....	39
	«Kunsten å være sammen gjennom bevegelse og sansелеk»	39
15.1	«Det er godt å ha nåkken» – August og september.....	40
15.2	«Da verden kom på besøk» - Oktober og november	41
15.3	«Nå er det jul igjen!» - Desember.....	42
15.4	«I kroppen min bor jeg» - Januar, februar og mars	43
15.5	«Under en rot og bakom en stubbe» - April, mai og juni.....	44
15.6	«Hva er i boksen»? - Juli	44
16	Kontaktinformasjon til barnehagen	45

1 Innledning

I Askøy kommune er det 8 kommunale barnehager med ulike organisering, størrelse og pedagogisk profil, som sikrer et mangfoldig tilbud til kommunens innbyggere. Barnehagene har et tett samarbeid og har utarbeidet felles verdier og felles satsningsområder.

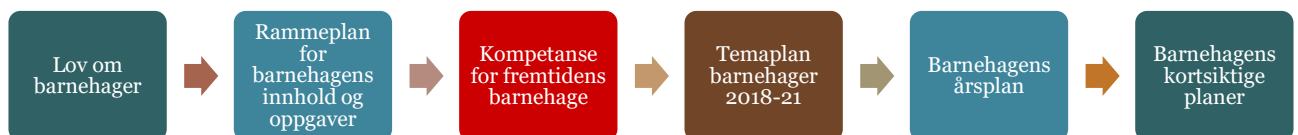
Satsningsområdene er beskrevet i Temaplan barnehage 2022-2026.

Ansatte i de kommunale barnehagene har felles kompetanseutvikling og samarbeider på tvers for å sikre en høy kvalitet. Fra høsten 2019 utarbeider barnehagene sine årsplaner ut fra en fastsatt mal. Barnehagenes årsplan bygger på Lov om barnehager og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Temaplan barnehage gir føringer for kvalitetsutvikling i perioden 2022 – 2026 og beskriver eiers og barnehagemyndighets lokale tilpasning til rammeplanen og prioriteringer i planperioden. Som barnehageeier er kommunen ansvarlig for at barna får en god start på et livslangt læringsløp.

Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold til pedagogisk praksis.

Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen kan også gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

Figur 1: Planhierarki

2 Kommunens visjon og verdier

Tett på utviklingen – tett på menneskene er Askøy kommunes visjon. Dette betyr at kommunen ønsker å ta en aktiv rolle og være tett på når det gjelder å styre og påvirke utviklingen.

Å være et varmt samfunn med gode levekår innebærer å ha et godt oppvekstmiljø og et rikt kulturliv, og folk som bryr seg om og tar vare på hverandre. Gjennom kommunes verdier raus, interessert, modig og kompetent skal barnehagen tilrettelegge for trygghet, læring og utvikling i barnas hverdag. Verdiene gir også retning for samarbeid og kommunikasjon og skal sette standard for hva våre ansatte sier og gjør i møte med barn, foreldre, samarbeidspartnere og kollegaer.

(Fra Kommuneplanens samfunnsdel 2015-2030)

Figur 2: Oversikt over hva kommunens verdier betyr for barnehagens ansatte.

3 Presentasjon av barnehagen

Møtet med barnehagen er ofte barnas første møte med et større fellesskap. Her får de erfaringer med å knytte vennskap og utvikle sosiale ferdigheter, og de lærer om seg selv og andre. I samspill med andre får barna kjenne på ulike aspekter knyttet til relasjoner og vennskap, og de styrker sin sosiale kompetanse. De opplever glede, og de blir bedre rustet til å håndtere vanskelige følelser, situasjoner og motstand.

Å utvikle sosiale ferdigheter og å mestre samspill med andre er viktig for trivsel, vennskap, utvikling og læring. Alle barnas møter i barnehagen, og i livet ellers, er med på å danne dem til de menneskene de er. Voksenrollen er en viktig faktor; de voksne i barnehagen legger til rette for at barna skal få gode erfaringer, god omsorg og mulighet til å leke og lære, oppleve mestring og utvikle ferdigheter i samspill med andre.

Vårt mål er at barna skal

- oppleve positive relasjoner og vennskap
- oppleve god selvfølelse og mestring
- oppleve at nettopp jeg er viktig, og betyr noe
- ha tid og rom til å leke
- oppleve språk og språkglede
- få bruke kroppen sin og utvikle motoriske ferdigheter

Vi arbeider ut fra mottoet vårt «Kunsten å være sammen», og dette følger oss gjennom hele dagen, året rundt. Med dette som utgangspunkt har vi tre fokusområder, som sammen med leken danner grunnlaget for vårt pedagogiske arbeid.

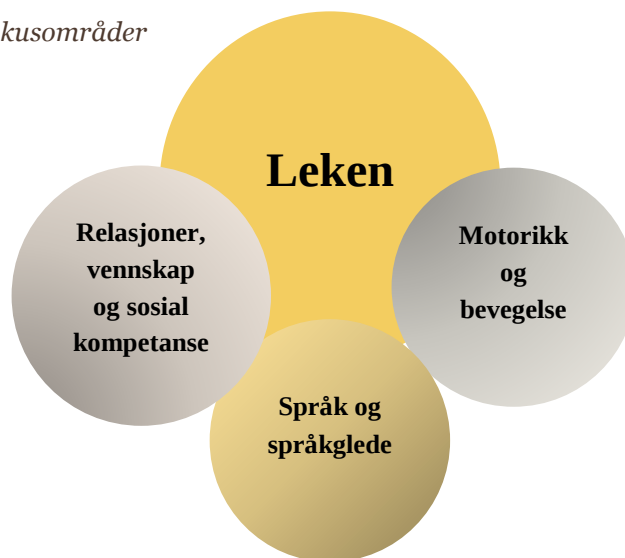
For å legge til rette for et godt læringsmiljø og en oversiktlig hverdag for barna, leker vi og har aktiviteter i mindre grupper. Barnehagen arbeider prosjekttrettet, en arbeidsform der barnets medvirkning er sentral. Prosjektene er tverrfaglige, og er knyttet opp mot fokusområdene våre. Også her har leken en sentral plass. De temaene og prosjektene vi skal arbeide med i år, er nærmere beskrevet i kapittel 15.

3.1 Fokusområder

Det å være i relasjon med andre barn og voksne, få leke og samhandle, kommunisere og være i bevegelse, danner grunnlaget for en god og allsidig utvikling. Det er altså i samspill med andre barn lærer og skaper mening i sin tilværelse. På bakgrunn av dette har vi i vår barnehage, sammen med leken, tre fokusområder som danner grunnlaget for vårt pedagogiske arbeid gjennom hele dagen. Disse fokusområdene er relasjoner, vennskap og sosial kompetanse, språk og språkglede og motorikk og bevegelse.

Vi ser læring i et sosiokulturelt perspektiv. Gjennom kommunikasjon og samhandling med andre både påvirker og påvirkes vi. Figur 3 illustrerer hvordan vi ser leken som en overordnet aktivitet og væremåte i barnas liv, og at den sammen med fokusområdene skaper en helhet for barnas allsidige utvikling og danning.

Figur 3- Modell fokusområder

Relasjoner, vennskap og sosial kompetanse

I barnehagen legges det til rette for at barna opplever gode relasjoner og vennskap til andre. De får erfaringer med å være betydningsfull for andre, og opplever at de er viktig for fellesskapet. Dette er grunnleggende for sosial utvikling, både relasjonelt og emosjonelt.

Gjennom gode relasjoner blir barna styrket i sin sosiale kompetanse, slik at det får en god selvfølelse og livsmestring, både her og nå og seinere i livet. Ved å jobbe med relasjoner, vennskap og sosial kompetanse, blir barna bedre rustet til å håndtere vanskelige følelser og situasjoner, og til å møte motstand.

Vi vektlegger å gi barna felles opplevelser og erfaringer i barnehagen. Det kan være alt fra turer i skog og mark, gode måltidsituasjoner, lek, samlingsstunder eller en lesestund - alle de små øyeblikkene. Ved å gjøre dette, parallelt med at de voksne er nære og deltakende, forebygges uheldige samspillsituasjoner og mobbing, og vi bygger relasjoner og vennskap på tvers i barnehagen.

Kulturelle opplevelser og tradisjoner som fellessamlinger, turer og ulike markeringer gir barna samhold og fellesskapsfølelse. Slike felles erfaringer gir grobunn for vennskap, lek og samhandling i barnehagen.

Språk og språglede

For å kunne delta i fellesskap sammen med andre trenger vi språk og gode kommunikasjonsferdigheter. Vi legger derfor til rette for at alle barn får utvikle et funksjonelt og hensiktsmessig språk utfra egne forutsetninger, og at de får være del av et godt språkmiljø. Språket består ikke kun av ord; kroppsspråk, mimikk og gester er også viktige elementer i kommunikasjon med andre.

Gjennom å arbeide med språk og språglede opplever barna gleden med og viktigheten av å kommunisere og samhandle med andre. De opplever at språket er en kilde til humor og glede, og til å knytte vennskap med andre. Ved å være i samtale med barna, og ved å bruke litteratur,

sanger, rim og regler, kunst og musikk, stimulerer vi barna til å bli språklig nysgjerrige. Vi bruker biblioteket aktivt, og benytter oss av Den Kulturelle Bæremeisen når vi får mulighet til det. Musikken og litteraturen vi tilbyr barna gir et mangfold av ulike sjangre, målformer, språk og tidsepoker.

Barna i barnehagen er i starten av sin språklige utvikling, og vi fokuserer derfor på de gode hverdagssamtalene. Vi er opptatt av at barna møter språklig bevisste voksne som aktivt lytter, anerkjenner og setter ord på det barna formidler. Vi bruker bilder og konkrete for å visualisere, forsterke og støtte barnas språkutvikling. Noen ganger er det også naturlig å bruke alternativ supplerende kommunikasjon (ASK), blant annet tegn til tale. For å gjøre barn og voksne kjent med sistnevnte form for kommunikasjonsstøtte, arbeider vi blant annet med periodens tegn.

Vi har også jevnlig språkgrupper. Her har vi språkleker, sanger og samtaler. Språkgruppen har til hensikt å stimulere barnas språklige utvikling og fonologiske bevissthet. På Storbarnsfløyen brukes blant annet det pedagogiske verktøyet «Språksprell», og i førskolegruppen brukes veilederen «Lese og skriveglede».

For å observere og bli kjent med barnas språklige utvikling har vi en «bank» med ulike observasjon og kartleggingsverktøy. Språkkartleggingsverktøyet TRAS (Tidlig Registrering Av Språkutvikling) og KBU (Kartlegging av barns uttale) er to av de mest brukte verktøyene.

Motorikk og bevegelse

I løpet av barnehagetiden skjer det store forandringer i barnas evne til å beherske og bruke kroppen. Barn er først og fremst kroppslig i sin væremåte og kommunikasjon med andre, og gjennom kropp og sanser gjør de seg nye erfaringer og lærer om seg selv, andre og sine omgivelser. De er motorisk i lek og samhandling, og utvikler nye ferdigheter gjennom å være i bevegelse i et stimulerende fysisk miljø, både ute og inne. Slik utvikles grunnleggende motoriske- og kognitive ferdigheter. Gjennom å arbeide med motorikk og bevegelse legger vi

til rette for at barna får erfaring med hvordan kroppen fungerer, og at de finner glede og mestring i dette.

For de yngste barna er vi opptatt av «toddler»- leken, og har tilrettelagt fingarderoen for motorisk lek og utforsking. Barna får være i bevegelse i trygge omgivelser med voksne som tilrettelegger og er aktive deltakere. Barna får også erfaring med å bevege seg i uterommet, både på barnehagens uteområde og på tur i nærmiljøet. Vi vektlegger at barna får øve og utfordre seg selv på grunnleggende motoriske bevegelser.

Når barna blir eldre, videreutvikles de motoriske ferdighetene. Barna får varierte motoriske erfaringer der de opplever mestring sammen med andre og bruker kroppen på en positiv måte. Uteområdet blir daglig brukt til allsidig motorisk lek og aktivitet, og turene ut av barnehagen blir gjerne lengre og mer utfordrende. Vi legger også til rette for at barna skal kunne veksle mellom aktivitet og hvile i løpet av barnehagedagen.

3.2 Prosjektarbeid og pedagogisk dokumentasjon

Hos oss arbeider vi prosjekttrettet med små og store prosjekter gjennom hele året. Underveis i prosjektene har vi fokus på barns medvirkning; Hva er det de blir opptatt av og vil vite mer om? Barn og voksne undrer seg sammen, og de voksne støtter opp om og er nysgjerrige på barnas uttrykk, tanker og ideer. Arbeidsformen har en lekende tilnærming, og prosjektene utvikler seg i samspillet mellom barn-barn og barn-voksne. Prosjektarbeid er et prosessorientert arbeid som ikke nødvendigvis har en begynnelse eller en slutt. Prosjektene kan være korte eller lange - det handler om å følge dynamikken som oppstår mellom barna og temaet eller fenomenet de er opptatt av.

Inspirasjonskildene til prosjektene varierer og kan hentes fra både litteratur, kunst og musikk, eller fra noe barna er opptatt av og vil vite mer om. Leken har en sentral plass, og sammen med fagområdene og våre tre fokusområder, danner den rammen for prosjektene. Prosjektene kan variere i størrelse; noen ganger er de mest aktuelle her og nå – mens andre ganger kan de vare over tid. Vi dokumenterer både fra barnas prosesser og opplevelser underveis i prosjektene og fra hverdagen ellers. Pedagogisk dokumentasjon og prosjektarbeid har en forbindelse. I likhet med prosjektarbeidsformen åpner dokumentasjonen opp for en

undersøkende pedagogisk tenkemåte der vi lærer mer om vår egen praksis og der vi har fokus på barnas kompetanse og lyst til å utforske, leke og lære sammen med andre. Personalet bruker dokumentasjonen til å lære mer både om egen praksis og om det enkelte barn. Den er også ett verktøy for å gjenkalle og sette ord på felles opplevelser og erfaringer sammen med barna, og for å få mer kunnskap om hva barna er opptatt av. Vi deler jevnlig den pedagogiske dokumentasjon med foreldre og foresatte, og oppfordrer til at de bruker denne sammen med barna slik at de kan fortelle fra egen hverdag i barnehagen.

3.3 Samspillsmetoden Dialog

«Samspillsmetoden Dialog» er et verktøy vi bruker for å styrke voksenrollen i vårt daglige arbeid med barna og barnegruppen. Vi tilbyr også foreldrekurs i dialog, der foreldre får mulighet til å delta både i veiledningsgrupper og individuelle samtaler. Personalet hos oss bruker «Samspillsmetoden Dialog» aktivt, og metoden ligger til grunn for alt vårt samspill med både barn, foreldre, kolleger.

Samspillsmetoden er en praktisk rettet metode for å bedre og styrke dialogen med andre mennesker, samt styrke egen selvinnsikt. Metoden består av 7 prinsipper:

1. Vis at du bryr deg om den andre
2. Juster deg
3. Snakk (positivt) om det den andre gjør eller er opptatt av
4. Gi ros og anerkjennelse
5. Felles fokus
6. Gi mening
7. Positive grenser

4 Pedagogisk grunnsyn

«Med pedagogisk grunnsyn menes den virkelighetsoppfatning, de kunnskaper, verdier og holdninger som ligger til grunn for pedagogisk virksomhet» (Lillemyr & Søbstad).

Hos oss har vi et helhetlig barne- og læringssyn der vi tenker at det enkelte barn, utfra sine forutsetninger, lærer og utvikler seg i samspill med omgivelsene. Barnet selv, menneskene rundt og det fysiske miljøet har betydning for barnets dannelsesprosesser, både her og nå og i fremtiden. Barnesynet vårt gjenspeiler måten vi møter barna på, der alle blir møtt med respekt, anerkjennelse, raushet, forståelse og tydelige rammer. Vi ser alle barn som verdifulle, likeverdige og viktige for fellesskapet. Personalet har alltid barnas beste i fokus, og legger til rette for at barna skal medvirke og påvirke egen hverdag. Alle skal få den omsorgen, anerkjennelsen og tilhørigheten de trenger, og utfordringer tilpasset alder og funksjonsevne.

Vi ser læring i et sosiokulturelt perspektiv. Læring skjer gjennom kommunikasjon og samhandling med andre, der vi både påvirker og påvirkes. Kontekst, samhandling og meningsskaping er sentralt når det kommer til læring, og barns læring avhenger av voksnes evne til å møte barna der de er.

Vi har voksne som vektlegger

- Organisering og struktur
- At barna får leke
- Barns meningsskaping alene og sammen med andre
- Møtepunkter der barn-barn og barn-voksne er sammen
- Barns betydning for hverandre i sine lærings- og dannelsesprosesser
- Barns medvirkning
- Aktiv deltakelse av barn og voksne
- Felles opplevelser

5 Voksenrollen

Voksenrollen er av stor betydning for kvalitet og innhold i barnehagen, og det enkeltes barn trivsel, læring og utvikling. Personalet skal forstå barns uttrykk og anerkjenne og støtte barnas relasjoner. De skal støtte og fremme enkeltbarns og barnegruppens sosiale ferdigheter ved å utfordre, legge til rette for medvirkning, motivere og stimulere til lek og læring.

Rammeplanen fremhever at personalet skal være aktive, tydelige og fremme et godt sosialt miljø. De skal være varme og støttende voksne som setter tydelige grenser for barna. Dette krever sensitive voksne som er bevisst sin væremåte og er ansvarlig for de positive relasjonene. Pedagogisk ledelse og kontinuerlig refleksjon og endring av egen praksis er av avgjørende betydning for å sikre og videreutvikle kvaliteten i barnehagen.

De voksne er en viktig faktor når det gjelder kvalitet i barnehagen. Hos oss er det den voksnes ansvar å legge til rette for at barna skal oppleve mestring, læring og utvikle egne ferdigheter i samspill og samhandling med andre. Den voksne legger til rette for at barna opplever en god og trygg tilknytning til andre barn og voksne i barnehagen. For å få dette til har vi voksne som er tilstede og fanger opp barnas behov og uttrykk, og som justerer seg til dette. De lytter, og møter hvert enkelt barn der det er. Ved å ha en god struktur og organisering av det fysiske læringsmiljøet og barnegruppen, bidrar personalet til at barna har best mulig forutsetninger for læring, danning og utvikling.

I arbeidet vårt med å sikre barna et godt og trygt barnehagemiljø, er vi tett på i barnas lek, samspill og utvikling. Barna møter voksne som inngår i gode og varme relasjoner, som er tydelige ledere, som forstår hva som er gode læringssituasjoner og kan gå inn i dialog med barna. Gjennom bruk av ulike verktøy arbeider personalet systematisk med å forebygge mobbing, blant annet ved å bruke verktøy fra «Sammen mot mobbing».

6 Barns medvirkning

Å erfare medvirkning vil gi en kompetanse som man får bruk for resten av livet. Barnehagen skal være et inkluderende fellesskap og fremme demokrati, der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Barnets synspunkter skal vektlegges i samsvar med dets alder og

modenhet, og det krever ansatte som ser, hører og involverer seg i det barna er opptatt av. Medvirkning fordrer et menneskesyn der vi anerkjenner individene, og gir barna rom – både fysisk og psykisk – for å uttrykke seg og virke/samhandle med andre. Vi har en forpliktelse til å få frem barns synspunkt, og la det de uttrykker få konsekvenser for det pedagogiske arbeidet.

Hos oss ser vi alle mennesker som verdifulle, likeverdige og viktige for fellesskapet, og dette gjenspeiles i en grunnleggende holdning til at alle barn både kan og skal medvirke i egen hverdag. Å arbeide med barns medvirkning, handler om hvordan vi som voksne tenker om og ser på barn (jf. vårt barnesyn). Muligheter skapes i de situasjonene der vi møter barnas initiativ og interesser, viser respekt for og tar deres funderinger og tanker på alvor, og evner å ta barnas perspektiv. Dette forutsetter en anerkjennende holdning som gir barna rett til å gi uttrykk for egne opplevelser, erfaringer, tanker og følelser.

Gjennom å bidra og medvirke til barnehagens innhold får barna oppleve demokratisk deltakelse. De opplever at andres tanker, meninger og holdninger også er viktig, og på den måten får de erfaring med demokratiske grunnverdier i vårt samfunn.

For å ivareta barns medvirkning har vi voksne som

- Lytter til det barna forteller gjennom ord, følelser, kroppslige uttrykk, lek og aktiviteter
- Våger å improvisere i hverdagen
- Jobber prosjektrettet og justerer planene utfra barnas innspill og initiativ
- Observerer barnegruppen og enkeltbarn kontinuerlig og organiserer hverdagen med utgangspunkt i barnets beste
- Bruker pedagogisk dokumentasjon og bilder sammen med barna for å gjenkalle, sette ord på og videreutvikle den pedagogiske praksisen

7 Læringsmiljø

Læringsmiljøet i barnehagen består av de kulturelle, relasjonelle og fysiske forholdene i barnehagen som har betydning for barns utvikling, lek og læring. Personalet skal ha kunnskaper, ferdigheter og evner til å skape gode og trygge læringsmiljø. Barnehagen skal legge et godt grunnlag for barnets fysiske og psykiske helse, og i samarbeid med hjemmet gi barnet verktøy til å stå rustet til å møte verden og oppleve livsmestring.

Hos oss er barnehagedagen allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen får barna leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Lek, omsorg, læring og danning sees i sammenheng og er viktige elementer i det pedagogiske innholdet. Vi har en god struktur og organisering, som gjør barnehagehverdagen forutsigbar og oversiktlig for barna. Vi arbeider kontinuerlig med å ha en god kultur der respekt, anerkjennelse og medvirkning er sentralt, og legger stor vekt på gode relasjoner mellom voksne og barn, og ikke minst barna imellom.

For oss omhandler et godt læringsmiljø at barna har en lekende tilnærming til læring, og at barna opplever tilhørighet, trygghet og nære, stabile og trygge voksne. Det er de voksne som har ansvar for at læringsmiljøet og relasjonene er gode, og de vurderer kontinuerlig hvorvidt praksis må justeres.

7.1 Barnehagens arbeid for et trygt og godt barnehagemiljø

Barnehagen jobber forebyggende mot mobbing og formidler grunnleggende verdier som fellesskap, omsorg og medansvar.

Barnehagen har gode rutiner for å følge med, og være til stede for barna. Askøy kommune har et felles kvalitetssystem for håndtering av hendelser knyttet til uønsket adferd, som benyttes. Personalet har fått opplæring i arbeidet med å forebygge, avdekke og håndtere mobbing og uheldige samspillsmønstre ved bruk av verktøyet «Sammen mot mobbing i barnehagen».

Hos oss jobber vi til enhver tid for at barna har et godt og trygt barnehagemiljø. Voksenrollen er sentral, og vi har aktive voksne som er deltakende, nære og griper inn i uheldige samspillsituasjoner når de oppstår. Vi jobber forebyggende mot mobbing, blant annet ved at «Kunsten å være sammen» ligger i bunn for alt vi gjør. Sammen med voksenrollen, er god struktur og organisering av hverdagen viktig. Utformingen av barnehagens rom og utvalget av leker og materiell har betydning for barnas daglige erfaringsmuligheter i barnehagen. Hos oss har vi et bevisst forhold til hvordan vi organiserer barnegruppene, hvordan vi bruker rommene våre og hvilke leker og materiell vi har tilgjengelig.

Det å ha et godt og trygt barnehagemiljø, innebærer også at vi arbeider med livsmestring. Livsmestring omhandler både barnets fysiske og psykiske helse, alt fra det å bli trygg på egen kropp, tåle motstand, fysisk aktivitet og å spise sunt. Det handler også om det å være en del av et fellesskap, kunne etablere vennskap og å oppleve samhold.

I barnehagen opplever barna oppturer og nedturen sammen med trygge voksne og i trygge rammer. Her er rom for å prøve og feile, mestre motgang og medgang, kjenne på sorg og glede, etablere vennskap, oppleve samhold, og å kunne trives i eget selskap. Gjennom disse erfaringene skaper barna en oppfatning av seg selv, andre og den verden de lever i. Alle barna skal bli inkludert, og vi arbeider for å forebygge uheldige samspillsmønstre og mobbing gjennom å ha nære og deltagende voksne.

Livsmestring og helse handler også om at barna skal være trygg på egen kropp, ha en positiv oppfatning av seg selv og bli kjent med egne følelser. De skal utvikle ett bevisst forhold til retten til å bestemme over egen kropp og ha respekt for andres grenser. Dette arbeider vi med i hverdagssamtaler, prosjekter og ulike samlingsstunder. Hver uke har vi filosofisamlinger, med faste rammer og struktur, der vi bruker verktøyet «Kanin og Pinnsvin», tema fra «Sammen mot mobbing» og nettressurser som «Æ è mæ» og «Salaby»

I løpet av barnehagedagen samles vi flere ganger rundt bordet for felles måltid. Hos oss opplever barna matglede og tilegner seg gode vaner, holdninger og kunnskaper til ett sunt kosthold, hygiene og det å delta i ett fellesskap gjennom å være med i aktiviteter knyttet til måltidene. Det kan være å dekke bord, tilberede mat og rydde opp. Vi vektlegger at maten vi serverer er sunn og variert, og vi har gode rutiner for håndhygiene. Det er viktig for oss at de

voksne sitter sammen med barna ved måltidet og på denne måten ser enkeltbarnet og er lydhøre for deres ønsker og behov. Den gode samtalen er sentral under måltidet.

I løpet av barnehagedagen får barna anledning til å være i bevegelse og fysisk aktivitet; både ute og inne. De møter ulike fysiske utfordringer, opplever mestring og kjenner på turglede. Det gis også rom og muligheter til ro og hvile gjennom dagen.

For å legge til rette for et godt og trygt barnehagemiljø har vi voksne som

- Er tydelige, konsekvente og relasjonelle
- Tar i bruk verktøy fra «Sammen mot mobbing»
- Har kunnskap om hvordan man skaper gode læringsmiljø
- Organiserer og strukturerer for enkeltbarnet og barnegruppens beste
- Kontinuerlig vurderer læringsmiljøet, og justerer ved behov
- Bruker Samspillsmetoden Dialog i arbeidet

7.2 Omsorg, danning, lek og læring

Omsorg

I barnehagen møter barna omsorgsfulle voksne som er åpne og oppmerksomme på det unike hos hver enkelt. Omsorg preger alle situasjoner i hverdagslivet og styrker barnas forutsetninger for å utvikle tillit til seg selv og andre, gode relasjoner og til å ta større ansvar for seg selv og fellesskapet.

For å gi god omsorg må man ha gode trygge voksne som ser hvert enkelt barn, og som lytter og er lydhør. Barna blir møtt med respekt og anerkjennelse, og blir vist positiv interesse for. Voksne bekrefter og beskriver barnas opplevelser og følelser, og er tilgjengelige ved behov.

Omsorg handler også om at de voksne gir barna utfordringer og noe å strekke seg etter, samtidig som de støtter og gir redskaper til å løse og håndtere ulike situasjoner og motstand. Barna blir satt grenser for, samtidig som man gir mening. Personalet er bevisste sin oppdragerrolle – barna blir rommet og anerkjent, samtidig som det er tydelige rammer, struktur og grenser. Det er en forutsetning at vi har en tett dialog og et godt samarbeid med hjemmet.

For å gi barna god omsorg har vi voksne som

- Har tett dialog med barnets hjem
- Tar barnas perspektiv, lytte og anerkjenne barna
- Viser interesse for det barna er opptatt av, og er tilgjengelige når barna har behov for det
- Er raus og bryr seg om barna
- Setter positive grenser for barna, og gir dem utfordringer når det er behov for det

Danning

Danning er en kontinuerlig og livslang prosess, og skjer i samspill med omgivelsene og i samhandling med menneskene rundt oss. Alle barnas møter i barnehagen, og i livet ellers, er med på å danne dem til de menneskene de er. Det er personalets ansvar at barna får gode erfaringer, god omsorg og mulighet til å leke i barnehagen, slik at de på denne måten er godt rustet til å mestre livet nå og på et senere tidspunkt.

Dette betyr at de voksne

- Støtter barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse
- Støtter barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet
- Ser, anerkjenner og følger opp barnas perspektiver og handlinger
- Utfordrer barnas tenking og inviterer dem inn i utforskende samtaler
- Synliggjør og fremhever mangfold og ulikheter som positivt
- Lar barna medvirke i egen hverdag

Dette stiller krav til at personalet er fysisk og mentalt tilstede, og har evne til å observere, lytte, støtte og anerkjenne. Det krever at personalet må være bevisst seg selv som rollemodell, og ha evne til å justere seg, skape felles forståelse og å sette positive grenser.

Lek

Leken er indrestyrt og lystbetont, og barna leker for lekens egen del. Samtidig vet vi at samspill med andre mennesker er avgjørende for barnas utvikling og læring, og leken er en arena der disse samspillene oppstår. Her lærer barna å samhandle med andre, å uttrykke seg selv, justere seg, etablere vennskap, utvikle sosial kompetanse og lære sosiale spilleregler som å gi og ta, vise hensyn, vise empati, tålmodighet og respekt.

Gjennom leken etablerer barna vennskap, gjerne på tvers av alder, kjønn og språklig og kulturell ulikhet. Leken gir en opplevelse av mestring som gir barna trygghet og økt selvfølelse. Leken har en sentral plass i barnehagen vår. Vi har engasjerte voksne som ser barna og barnegruppens behov, og som legger til rette for gode leke- og samspillsituasjoner. Personalet har kunnskap om når de skal ta del i lek, når de skal støtte og når de skal observere. Den voksne er ansvarlig for å gi barna inspirasjon til å videreutvikle leken, og tilrettelegge det fysiske rommet. Den ser barnas perspektiv og barnas kompetanse, og tar utgangspunkt i dette i sin samhandling og kommunikasjon.

Personalet har hos oss kompetanse og kunnskap om barns ulike lekestadier. Det er progresjon i det fysiske leke- og læringsmiljøet, i det materiellet som tilbys og i måten vi tilnærmer oss barnets lek.

For å ivareta leken har vi voksne som

- Respekterer og forstår viktigheten av lek
- Gir tid og rom for lek, og organiserer leken i mindre grupper
- Har fokus på det fysiske leke og læringsmiljøet, og kunnskap om leker og lekemateriell
- Har fokus på vennskap og relasjoner
- Er bevisst sin rolle i leken

Læring

Læring er en prosess som handler om å lære om seg selv, andre mennesker, samspill og om den fysiske verden omkring. Barna lærer gjennom lek og erfaringer, alene og sammen med de rundt seg. Det er vi voksne som skaper miljø for god læring, og som har ansvar for å være tilretteleggere.

Barnas lærelyst og læreevne er sterkt knyttet til dets selvbilde, derfor er trygghet og tillit til omgivelsene og miljøet rundt spesielt viktig. Voksenrollen er helt sentral for å skape denne tryggheten og et godt læringsmiljø for barna. Det er vi voksne som skaper miljøet ved å være åpne for barnas undring, nysgjerrighet og vitebegjær. Vi undrer oss sammen med barna og lar det være rom for prøving og feiling. Vi prioriterer leken og dens betydning for læring.

For å legge til rette for læring hos barna har vi voksne som

- Undrer, utforsker og er nysgjerrige sammen med barna
- Viser interesse for det barna er opptatt av, og støtter barnas initiativ og tiltro til egne evner
- Skaper rom for gode samtaler sammen med barna
- Lar barna prøve selv og skape egne erfaringer
- Legger til rette for og respekterer leken
- Tilbyr rike og varierte opplevelser, med vekt på samspill og felles opplevelser
- Skaper mening sammen med barna

7.3 Språk og kommunikasjon

For å kunne delta i fellesskap sammen med andre trenger vi språk og gode kommunikasjonsferdigheter. Det er derfor viktig at vi legger til rette for at barna skal få utvikle et funksjonelt og hensiktsmessig språk, og være en del av et godt språkmiljø. Ved å arbeide med språk får barna erfaring med og opplever gleden og viktigheten med å kommunisere. De opplever at språket er en kilde til humor og glede, og til å knytte vennskap med andre. Språket har stor innvirkning på alle utviklingsområder, samtidig som det handler om både identitet og mestring. Språk og språklig kompetanse tilegnes i samspill med andre, og er døråpneren til lek, vennskap, kunnskap og demokrati.

Hos oss er språk og språkglede ett av tre fokusområder. Vi bruker samtaler, litteratur, sanger, rim og regler, kunst og musikk, og stimulerer på denne måten barna til å bli språklig nysgjerrige. Vi er opptatt av at barna møter språklig bevisste voksne som lytter, anerkjenner og setter ord på det barnet formidler. Vi bruker bilder og konkrete, og har i hver periode fokus på enkel tegn-til-tale som språklig støtte. I hverdagssamtalen møter barna et mangfold av språk og dialekter, og får erfaring med at det er mange måter å uttrykke seg på. Disse erfaringene bidrar til barnas språklige utvikling, og kan bidra til å skape nysgjerrighet, glede og interesse for språk.

I vårt arbeid med språk og kommunikasjon har vi voksne som

- Skaper miljø for medvirkning, samtaler og meningsskaping
- Legger til rette for utvikling av språklige ferdigheter
- Tilbyr litteratur, musikk og kunst som kilde til lek, prosjekter og felles opplevelser
- Viser humor og glede i hverdagen
- Observerer, kartlegger og setter i gang tiltak ved behov
- Er språklige forbilder, og lytter, setter ord på og bekrefter barns språklige uttrykk
- Har jevnlig språkgrupper
- Har kompetanse rundt alternativt supplerende kommunikasjon

7.4 Mangfold, likeverd og likestilling

Barn kommer til barnehagen med forskjellige behov, ressurser og bakgrunn. Barnehagen skal være et inkluderende fellesskap med rom for det enkelte barn, der mangfoldet ses på som positivt. Respekten for enkeltindividet er den samme uavhengig av bakgrunn, kjønn, kultur, økonomisk situasjon og livssyn. Alle barn har like muligheter til å bli sett og hørt, og den voksne møter barnet både emosjonelt, kognitivt og kroppslig.

For å sikre at alle barn opplever inkludering, likeverd og likestilling, er vi bevisste på egne holdninger i møte med barn og foreldre, og jobber med utgangspunkt i verdiplattformen vår. Vi gir alle barn like muligheter, uavhengig av kjønn, etnisitet og alder, og møter alle barn med undring, alvor og respekt. Hos oss har vi barn fra familier med ulike familieformer, kulturer, religioner og livssyn. Gjennom vårt barnesyn og vår verdiplattform bidrar vi til likeverdighet, deltakelse og inkludering. Ulikheter og mangfold er en ressurs, og handler om kunnskap, verdier og holdninger hos voksne. Vi har et bevisst forhold til det å utjevne sosiale ulikheter, og unngår blant annet å ha foreldrebetalte aktiviteter.

Samhold, gode relasjoner og vennskap bygges gjennom felles opplevelser. Vi legger derfor til rette for møtepunkt der barn deltar i prosjektgrupper, lekegrupper, går på turer og får opplevelser og gjør seg erfaringer sammen. Barna utfordres til å prøve selv og til å ta selvstendige valg, samtidig som de får støtte i å mestre motgang og håndtere utfordringer. Barnehagen byr på varierte impulser, opplevelser og erfaringer, og omfatter lokale, nasjonale og internasjonale perspektiver. Gjennom lek og prosjekter, musikk og litteratur, gjør vi oss kjent med ulike kulturer og bidrar til at barna kan utvikle respekt for og kunnskap om det kulturelle mangfoldet i landet vårt og verden ellers.

For å fremme mangfold, likeverd og likestilling har vi voksne som

- Arbeider i tråd med barnehagens verdiplattform
- Er opptatt av tidlig innsats, og observerer, veileder og legger til rette ut fra barnas behov
- Møter alle barn og familier med åpenhet og interesse
- Legger til rette for felles opplevelser
- Oppmuntrer og støtter barna

Tilrettelegging for barn som trenger ekstra støtte

Barnehagen tilrettelegger det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når det er behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Tidlig innsats er en essensiell faktor for barn som har behov for ekstra støtte. Dersom det vurderes som hensiktsmessig, samarbeider vi med pedagogisk psykologisk tjeneste, pedagogiske støttetjenester, barnevernstjenesten og familiehelsetjenesten for å tilrettelegge for de barna som har behov for ekstra oppfølging og støtte.

8 Bærekraftig utvikling

Bærekraftig utvikling handler om verdier og holdninger til de og det som er rundt oss, ikke bare her i barnehagen, men også i et globalt perspektiv. Det handler om å ta vare på, hjelpe og dele. I barnehagen skal barna få erfaring med og utvikle en begynnende forståelse for betydningen av å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.

Hos oss bruker vi barnehagens uteområde og nærmiljø aktivt. Vi er opptatt av å skape gode holdninger og respekt for det som lever og gror i naturen. På turene står barns medvirkning sentralt. Gode naturopplevelser og det å bli kjent med naturens mangfold er viktig for dannelsen av et miljøbevisst menneske. Gode vaner starter i barnehagealder, og vi møter barna der de er i sin nysgjerrighet og sitt vitebegjær. Vi har en lekende og undrende tilnærming til nye fenomener og vi kjenner på gleden det gir å oppdage noe nytt sammen med andre.

9 Progresjon

Vi legger til rette for at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve mestring utfra egne forutsetninger.

Progresjonen i arbeidet ligger i hvordan vi møter enkeltbarnet og barnegruppene, hvordan vi bearbeider det pedagogiske innholdet, metodevalg, hvilke leker og materiell vi tilbyr, og hvordan vi utformer og legger til rette det fysiske miljøet. Det vil også være progresjon i

hvordan vi arbeider med de ulike fagområdene. Barna skal få ulike utfordringer tilpasset erfaringer, interesser og ferdigheter, både på gruppe- og individnivå.

Barnehagen gir barna grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Vi skal støtte barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter. Barnehagen sikrer progresjon både på gruppenivå og individnivå, innenfor alle barnehagens områder.

Progresjon i barnehagen handler om å legge til rette for at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve mestring utfra egne forutsetninger. Hos oss er det en rød tråd mellom Småbarnsfløyen og Storbarnsfløyen. Den pedagogiske forankringen er den samme, vi arbeider etter det samme årshjulet og tar utgangspunkt i de samme satsings- og fokusområdene. Progresjonen i arbeidet ligger i hvordan vi møter enkeltbarnet og barnegruppene, hvordan vi bearbeider det pedagogiske innholdet, metodevalg, hvilke leker og materiell vi tilbyr og hvordan vi utformer og legger til rette det fysiske miljøet. Det er også progresjon i hvordan vi arbeider med de ulike fagområdene. Barna får ulike utfordringer tilpasset alder, interesser og ferdigheter.

Barnehagen gir barna grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. De voksne støtter barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær, og gir utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter. Vi sikrer progresjon både på gruppenivå og individnivå, innenfor alle barnehagens områder.

For å sikre progresjon har vi voksne som

- har kunnskap om barns utviklingsnivå
- kan justere seg til hvert enkelt barn
- sikrer en rød tråd mellom Småbarnsfløyen og Storbarnsfløyen
- utformer og legger til rette for et godt fysisk læringsmiljø
- tilpasser metodebruk, leker og materiell til ulike barn og barnegrupper
- tilrettelegger for barna utfra modnings og mestringsnivå

10 Digital praksis

Barn vokser opp i en verden med teknologi på alle kanter, og teknologien påvirker hvordan de leker og lærer. Hos oss får barna erfaring med og opplever at digitale verktøy er en naturlig kilde til lek, kommunikasjon og undring. Sammen med voksne bruker barna digitale verktøy som ett redskap for læring og skapende virksomhet.

Vi legger vekt på at digitale verktøy ikke skal være passiv konsumering, men ett av flere verktøy i barnas læringsprosesser og kreative uttrykk. Med utgangspunkt i barnas alder og interesser legger vi til rette for lek og utforskning der digitale verktøy er en integrert del av det pedagogiske arbeidet.

11 Fagområdene

Rammeplan for barnehagen (KD 2017) definerer 7 fagområder som barnehagen skal arbeide med for å sikre at hvert enkelt barn får et helhetlig og stimulerende pedagogisk tilbud. Et fagområde opptrer sjelden isolert. Flere fag er som oftest representert samtidig i ett prosjekt eller i hverdagen. Hos oss arbeider vi med fagområdene gjennom alle barnehagens aktiviteter; i leken, i samlingsstunden, når vi er sammen rundt måltidene, når vi kler på oss. De ulike fagområdene går hånd i hånd i alt vi gjør gjennom hele barnehagehverdagen.

11.1 Kommunikasjon, språk og tekst

Hos oss får barna utvikle språk- og kommunikasjonsferdigheter i takt med egen utvikling og forutsetninger. Vi har et språkstimulerende miljø der barn og voksne gjennom lekende tilnærming opplever spenning og glede i både muntlige og skriftlige møter med et mangfold av fortellinger, tekst, sang, rim og regler. Gjennom ulike formidlingsmåter og medier bidrar vi til at barna leker med språk, symboler og tekst, og på denne måten blir språklig nysgjerrige.

Vi arbeider med dette fagområdet gjennom å

- La barna møte et stort utvalg litteratur, sanger, rim, regler, spill og puslespill
- Ha bøker tilgjengelig, og lese for barna
- Bruke bilder og konkreter som støtte
- Ha fokus på turtaking og oppfordre barna til å lytte til andre
- Gi barna felles opplevelser og gjenkalle disse i etterkant
- Støtte barna til å uttrykke følelser, tanker, meninger og erfaringer, og bruke språket aktivt i hverdagen
- Synliggjøre språklig mangfold som språk og dialekter
- Tilby språkgrupper

11.2 Kropp, bevegelse, mat og helse

Hos oss opplever barna bevegelsesglede, og får mulighet til å bruke kroppen sin både ute og inne. De blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet rundt egne og andres grenser. Vi er opptatt av at barna skal mestre og oppleve et fysisk, mentalt og sosialt velvære.

Vi legger til rette for gode måltidsituasjoner, der barna er aktivt deltagende både i forberedelse av og under måltidet. Gode vaner som tilegnes i barnehagen kan vare livet ut.

Vi arbeider med dette fagområdet gjennom å

- Legge til rette for bevegelseslek ute, inne og på turer i nærmiljøet
- Ha gode rutiner rundt hygiene, felles måltider og et sunt og variert kosthold
- Ha kunnskap om barns motoriske utvikling, og observere, kartlegge og stimulere ved behov
- Medvirke i mat og måltidsaktiviteter
- Støtte barna i å sette ord på egne følelser
- Gi barna redskaper til å møte motstand
- Tilby barna sang og bevegelsesleker
- Ha jevnlig filosofisamlinger med tema kropp, helse, grenser og vennskap

11.3 Kunst, kultur og kreativitet

Hos oss får barna møte og skape sin egen kultur. De deltar i felles kulturelle opplevelser og tradisjoner, og møter litteratur, kunst og musikk som kan inspirere og gi muligheter for å sanse, oppleve og skape egne uttrykk.

Barna får erfaring med å bruke digitale verktøy som redskap i kreative prosesser, samt som redskap til å bli nærmere kjent med ulike kunst og kultur. Barnehagen benytter seg av ulike kulturelle tilbud som finnes i nærmiljøet.

Vi arbeider med dette fagområdet gjennom å

- La barna bli kjent med ulike formingsteknikker og materialer
- La barna få kjennskap til egen kulturell tilhørighet
- Gi barna mulighet til å uttrykke seg gjennom musikk, dans, drama og andre kreative prosesser
- Ha jevnligesamlingsstunder der vi synger, danser og blir kjent med ulike litteratur
- Tilby litteratur, kunst og musikk som inspirasjon
- Inspirere til rollelek og fantasilek
- Gi barna erfaring med bruk av teknologisk verktøy for å skape estetiske uttrykk
- Benytte det kulturelle mangfoldet i nærmiljøet

11.4 Natur, miljø og teknologi

Hos oss opplever barna glede og mestring ved å bruke naturen som arena for lek, samspill, motorisk aktivitet og samtale. De får erfaringer og kunnskaper om det biologiske mangfoldet – dyr og planter, og en begynnende forståelse for samspillet i naturen og hvordan vi kan ta vare på den. Barna får anledning til å bruke ulike materialer til å lage konstruksjoner, og til å utforske muligheter som ligger i redskaper og teknologi.

Vi arbeider med dette fagområdet gjennom å

- Leke ute og gå på turer
- Gi barna gode opplevelser med å være ute året rundt
- Ha fokus på bærekraftig utvikling
- Bygge og konstruere med ulike materialer
- Bruke naturen som arena for lek og utforskning
- Skape undring rundt det som lever i naturen
- Være nysgjerrige sammen med barna når det gjelder naturfenomen og teknologi

11.5 Antall, rom og form

Hos oss får barna gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter utvikle sin matematiske kompetanse. Personalet legger til rette for tidlig og god stimulering der barna kan tilegne seg gode og anvendbare matematiske begreper, styrke sin nysgjerrighet og lyst til å utforske matematiske sammenhenger. Bruk av digitale verktøy kan gi nye og spennende innfallsvinkler til fagområdet.

Vi arbeider med dette fagområdet gjennom å

- Bli kjent med tall og telling gjennom ulike hverdagssituasjoner
- Rydde, sortere og kategorisere
- Bruke konkrete for å leke og utforske med mengde, antall, former og figurer
- Legge til rette for konstruksjonslek, og bli kjent med matematiske begreper
- Undre oss over likheter og ulikheter, størrelser og antall
- Spille brettspill og spill med terning

11.6 Etikk, religion og filosofi

Hos oss opplever og erfarer barna et miljø som åpner opp for undring, tenkning, samtaler og fortellinger. Barna opplever et kulturelt mangfold der alle mennesker er like mye verdt og viser omsorg, respekt og anerkjennelse for hverandres likheter og ulikheter. Barna får kjennskap til ulike merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven, og filosofisamlingene våre legger til rette for undring og samtaler rundt andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen vår.

Vi arbeider med dette fagområdet gjennom å

- Ha jevnlig filosofisamlinger
- Fremme verdiene våre i det daglige
- Ha voksne som lytter, anerkjenner, og undrer seg sammen med barna
- Ha prosjekter knyttet til FORUT
- Ha tid for undring over stort og smått i hverdagen, der undringen er et mål i seg selv
- Ha fokus på barnas ulike følelsesmessige uttrykk
- Lære barna å bli kjent med sine egne og andres følelser
- Veilede og øve med barna på konfliktløsning og samspill med andre

11.7 Nærmiljø og samfunn

Hos oss opplever barna at de er verdifulle for barnehagens fellesskap gjennom aktiv deltakelse og medvirkning. De blir kjent med og opplever tilknytning til nærmiljøet sitt gjennom å utforske og aktivt delta i hverdagsaktiviteter og turer. Barna opplever fokus på likestilling, demokrati og et inkluderende miljø som motvirker mobbing og rasisme.

Vi arbeider med dette fagområdet gjennom å

- Fokuserer på relasjoner og vennskap
- La barna medvirke i egen hverdag
- Gå på turer i nærmiljøet vårt
- Samarbeide med ungdomsskolen gjennom faget «Innsats for andre»
- Jobbe med ett prosjekt der vi samarbeider med FORUT
- Ha voksne som formidler demokrati og medvirkning i praksis
- Benytte oss av kultur og kulturtilbud i nærmiljøet

12 Overganger

Barn og foreldre skal erfare at det er en god og trygg overgangsprosess mellom hjem- barnehage, mellom de ulike avdelingene innad i barnehagen, og mellom barnehage-skole. Barnehagen er bevisst på hvordan de sikrer at alle barn får nødvendig tid, støtte og trygghet i overgangene. Foreldre og barnehage samarbeider for at det enkelte barn skal komme styrket gjennom de ulike prosessene.

12.1 Tilvenning

For oss er det viktig å sørge for at barna får en trygg og god oppstart og tilknytning til barnehagen. Barna får tildelt en kontaktperson den første tiden, en som tar imot, støtter og er tilgjengelig for barn og foreldre/foresatte. Vi har videre en tett dialog med foreldre og foresatte, og avtaler individuelt når barna er klar for å prøve seg på egen hånd.

I forkant av oppstart inviterer vi foreldre/foresatte til en startsamtale. I forbindelse med denne samtalen får de også en liten omvisning i barnehagen, slik at både foreldre og barn blir kjent med det fysiske miljøet før oppstart.

12.2 Overgang fra avdeling til avdeling

Når småbarns tiden nærmer seg slutten, skal barna over til Storbarnsfløyen. For at oppstarten skal bli til det beste for hvert enkelt barn, har vi en tilvenningsperiode der barna fra Småbarnsfløyen går på besøk til Storbarnsfløyen. Noen ganger er det også naturlig og nødvendig at en kjent og trygg voksen fra Småbarnsfløyen følger med til Storbarnsfløyen i en overgangsperiode. Dette vurderes fra år til år.

12.3 Overgang barnehage – skole

Barnehagen samarbeider med foreldre og skolen og legger til rette for at barna får en trygg og god overgang fra barnehage til skole og skolefritidsordning. De skal oppleve glede med å begynne på skolen, og at det er en sammenheng mellom barnehage og skole. Vi legger til rette for at barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter, som gir et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barna får avslutte sin barnehagetid på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. De blir kjent med hva som skjer i skolen før de begynner der.

I Askøy kommune har vi en handlingsplan og en rutine som skal sikre et godt samarbeid mellom barnehagen og skolen. Dette omhandler blant annet utveksling av informasjon, samarbeid om felles arrangementer, besøksdager på skolen, samt pedagogisk arbeid knyttet til siste året i barnehagen.

Det er viktig at barna føler seg trygge og klare for å begynne på skolen. For å legge til rette for dette, har vi valgt å ha førskolegruppe flere dager i uken. Her har vi samtaler med barna omkring deres forventninger til å begynne på skolen, samt fokus på aktiviteter og ferdigheter

barna har nytte av nå, samt når de begynner på skolen. Vi besøker også Erdal barneskole slik at barna kan bli kjent med skole, klasserom og skoleplass.

Alle aktiviteter vi har er tilpasset barna. I førskolegruppen går vi på lengre turer i nærmiljøet enn vi har gjort tidligere, i tillegg til å delta på flere kulturelle opplevelser enn tidligere. Førskolebarna deltar også på vanntilvenning over en lengre periode, enten på høsten eller på våren. På våren deltar de på felles idrettsdag sammen med de andre førskolebarna i kommunen.

13 Dokumentasjon og vurderingsarbeid

Barnehagen er en lærende organisasjon som til enhver tid utvikler kvalitet innen barnehagens innhold og oppgaver. Personalet er innovative, søker ny kunnskap, og lærer av hverandre. Ved å sette ord på og reflektere over egen praksis i samspill med barna, vil personalet ha grunnlag for å kunne vurdere om praksis innfrir rammeplanens målsettinger og krav.

Barnehagen er et profesjonsfaglig fellesskap der alle ansatte reflekterer over formål, verdier, innhold og oppgaver, der faglige og etiske problemstillinger inngår. Personalet arbeider med å sette mål, innhenter informasjon, vurderer og analyserer, planlegger og justerer kursen ved behov.

13.1 Barnehagen som lærende organisasjon

Hos oss har vi fokus på pedagogisk ledelse som setter i gang og leder refleksjons- og læringsprosesser i barnehagen. Vi driver med kontinuerlig utviklingsarbeid innenfor ulike områder, og er i stadig endring. Systematisk vurdering av egen praksis i forhold til rammeplanens intensjoner bidrar til at vi utvikler vår faglige kompetanse, og gjør de endringene som er til beste for barna og organisasjonen.

Hos oss har vi en delingskultur, der alle er engasjerte og deler kunnskap om hvordan de best kan nå organisasjonens mål. Alle deltar, og alle er like viktige. Medvirkning fra hele personalgruppen, på ulike nivå, er en grunnleggende praksis hos oss.

Vi samarbeider med Høgskulen på Vestlandet gjennom å tilby praksisopplæring for barnehagelærerstudenter. Vi tar også imot lærlinger i barne-og- ungdomsarbeiderfaget. Dette samarbeidet bidrar til en faglig bevissthet og utvikling for barnehagen vår.

13.2 Dokumentasjon og vurdering

Vi observerer og dokumenterer for å få kunnskap om det enkelte barns trivsel og utvikling, og for å få informasjon om hva enkeltbarnet og barna som gruppe er opptatt av. Slik kan vi gripe fatt i deres interesser og bruke dette i vårt planleggingsarbeid. Dokumentasjon danner grunnlaget for utviklingssamtaler, prosjektarbeid og hverdagsaktiviteter.

Vi bruker dokumentasjonen til å reflektere over, og lære mer om egen praksis. Dokumentasjonen brukes også sammen med barna som utgangspunkt for samtaler og aktiviteter. Dette er nyttig når vi skal skape et levende språkmiljø og stimulere barnas evne til å medvirke med egne tanker og ideer i egen hverdag. Slik får dokumentasjonen en pedagogisk verdi.

Vi sender jevnlig dokumentasjon hjem til foreldre/foresatte, og oppfordrer til at denne brukes som utgangspunkt for samtale sammen med barna.

Vurdering er viktig for å kunne fornye virksomheten og barnehagen som organisasjon, og et systematisk vurderingsarbeid legger grunnlaget for barnehagen som en lærende organisasjon. Vurdering av barnehagens pedagogiske virksomhet gjennomføres på en planlagt, systematisk og åpen måte.

Gjennom vurderingsarbeidet sikrer vi at barna får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Vi utvikler egen praksis, og gjør endringer ved behov. Personalet, foreldre og barn deltar jevnlig i vurderingsarbeidet. Personalet vurderer kontinuerlig innhold, arbeidsmåter og organisering, og bruker all møtetid til dette. Metodene varierer, alt fra

refleksjon, undring og dialog, til andre verktøy. Foreldre og foresatte inviteres til vurderingsarbeid gjennom Foreldreundersøkelsen, foreldremøter, samtaler og Samarbeidsutvalget (SU). Barna bidrar til vurderingsarbeid gjennom medvirkning i hverdagen; gjennom prosjektarbeid, lek, samtaler og meningsytringer. Denne «informasjonen» brukes til videre planlegging og utvikling av virksomhetens innhold, og sikrer barnas trivsel og utvikling.

Som et resultat av forrige Foreldreundersøkelse, er området «Barnehagens utearealer» og «Barnehagens mattilbud» valgt som forbedringsområder. Dette skal jobbes meg gjennom året frem mot ny foreldreundersøkelse.

14 Samarbeid

14.1 Foreldresamarbeid og medvirkning

Barnehagen legger til rette for et godt foreldresamarbeid, der foreldre får medvirke i den individuelle tilretteleggingen av barnets tilbud og i barnehagens arbeid. Sammen skaper vi en god dialog basert på trygghet og tillit, som er avgjørende for barnas trivsel og utvikling. Dette forutsetter god informasjon og innsikt. Informasjonen gis i daglig kontakt, månedsplaner, foreldresamtaler og foreldremøter. Vi bruker Vigilo som kommunikasjonsplattform. Foreldre bidrar også til medvirkning gjennom den årlige Foreldreundersøkelsen, som er av betydning for barnehagens videre kvalitetsutvikling.

Barnehagen har et Samarbeidsutvalget (SU) som sikrer samarbeid mellom barnehagen og foreldrene. Styrer sørger for at saker av viktighet for barnehagens innhold og virksomhet forelegges SU. Utvalget består av representanter fra foreldre og personalet i likt antall, samt en representant fra eier. Styrer møter og har uttalerett. Barnehagens foreldreråd består av alle foreldre. Foreldreråd og SU er viktige samarbeidsorgan for å ivareta fellesinteresser i foreldregruppa, og sikre medvirkning i barnehagens arbeid.

Barnehagen samarbeider med ulike instanser om barns oppvekst og utvikling. Personalet som arbeider i barnehagen har taushetsplikt. Opplysninger om private og personlige forhold blir

ikke gjort kjent for andre. Samarbeid om enkeltbarn avklares med foreldre før kontakt med andre instanser.

Vi er avhengige av et godt og konstruktivt samarbeid med barnas hjem for å nå våre pedagogiske målsettinger. Foreldre og foresattes medvirkning er både viktig og nødvendig for oss. Barnehagen ønsker en aktiv foreldregruppe som sammen med ansatte bidrar til å skape et godt sted å være for barn, foreldre/foresatte og ansatte. Barnehagen skal representere et komplementerende miljø i forhold til hjemmet, og vi utviser en gjensidig respekt og anerkjennelse for hverandres ansvar og oppgaver i forhold til barna, jfr. barnehageloven.

Barn og foreldre/foresatte skal føle seg velkommen i barnehagen. De skal oppleve at barna blir godt ivaretatt, og at de får den informasjonen de har behov for. Startsamtalet, samt en god tilknytnings tid ved oppstart, danner grunnlag for et godt og konstruktivt foreldresamarbeid.

Barnehagen har årlig faste samarbeidsarenaer og samarbeidsmøter med foreldre og foresatte. Vi har to faste foreldremøter, der vi har fokus på ulike tema, samarbeid og vurderingsarbeid. Her får foreldre mulighet til å medvirke med sine synspunkt, tanker og innspill. Alle foreldre/foresatte får tilbud om minimum to foreldresamtaler, samt oppfølgingssamtaler ved behov. I tillegg får foreldre og foresatte årlig mulighet til å delta i Foreldreundersøkelsen. Den aller viktigste samarbeidsarenaen er for øvrig den daglige kontakten i hente og bringesituasjoner. Det er her den gode relasjonen skapes og vedlikeholdes; informasjon utveksles og historier deles. Den daglige kontakten, sammen med foreldres og foresattes medvirkning, er med på å skape et godt samarbeid og en god hverdag for alle parter.

Hos oss har vi et engasjert foreldrerådsutvalg (FAU) som samarbeider tett med styrer. FAU og styrer har jevnlig møter gjennom barnehageåret. FAU har blant annet ansvar for, i samarbeid med barnehagen, å gjennomføre relasjonskvelden i september og sommerfesten i juni.

For å ivareta foreldresamarbeid og medvirkning

- Har vi et Foreldreråd, FAU og SU (Samarbeidsutvalg)
- Har vi to foreldremøter i året, og tilbyr minimum to foreldresamtaler i året
- Tilbyr vi foreldrekurs i Samspillsmetoden Dialog
- Gjennomfører vi relasjonskveld og sommerfest
- Inviteres foreldre og foresatte til å delta i foreldreundersøkelsen og andre undersøkelser/ vurderingsarbeid
- Vektlegger vi daglige møter i hente og bringesituasjoner
- Har vi startsamtaler for nye barn, og tett dialog i forbindelse med tilknytningsperioden

14.2 Samarbeid andre instanser

Pedagogisk psykologisk tjenester (PPT)

Fastdag: Barnehagen får besøk av sin PPT-kontakt 1 gang i måneden. Her kan personalet drøfte ulike problemstillinger anonymt eller med tillatelse fra foreldre. Utfordringene kan være knyttet til barnehagens rutiner, barns språkutvikling, barnegruppen, atferd, samspill ol. Sakene kan være enkeltbarn eller hele barnegrupper.

Barnehagen kan ta kontakt med PPT for drøftinger angående barnegruppen eller enkeltbarn. Dersom samarbeidet dreier seg om enkeltbarn skal foreldre tas med i denne prosessen, og de skal gi skriftlig samtykke før kontakt med PPT opprettes. Foreldre kan også selv ta direkte kontakt med PPT, men vi oppfordrer til at de samarbeider med barnehagen.

Pedagogiske støttetjenester (PST)

Barn som, ut fra en sakkyndig vurdering fra PPT, er tildelt spesialpedagogiske timer, får denne hjelpen i barnehagen. Hjelp til barn med nedsatt funksjonsevne kan også gis ved å styrke den generelle bemanningen i barnehagen. Avdelingen tilbyr og lavterskeltilbud.

Familiehelsetjenesten

Barnehagen har et samarbeid med Familiehelsetjenesten. Vi har ulik kompetanse om barn og samarbeidet går ut på å utveksle erfaringer og gi råd og støtte til hverandre på et generelt plan.

Barnevernet

Barnehagen har samarbeid med barnevernet. Som en offentlig etat har alle ansatte i barnehagen opplysningsplikt til barnevernet.

Man har og en generell avvergelsesplikt i henhold til straffeloven §§196 og 284 - «gjennom anmeldelse eller på annen måte å søke å avverge en straffbar handling eller følgene av den, på et tidspunkt da dette fortsatt er mulig og det fremstår som sikkert eller mest sannsynlig at handlingen er eller vil bli begått» Avvergelsesplikten gjelder uten hensyn til taushetsplikten. Dette gjelder f.eks. ved vold, seksuelle overgrep og kjønnslemlestelse.

Origo

Barnehagene samarbeider også med Origo Askøy. Origo tilbyr hjelp til barn, unge og voksne når det gjelder psykiske helseplager, rus, utfordringer i foreldrerollen, vanskelige livssituasjoner med mer.

Ressursteam

Barnehagen har i løpet av året tverrfaglige møter der PPT, barnevernet, helsesykepleier og representant fra barnehagen møtes for å drøfte ulike aktuelle saker.

Barnehagen som opplæringsarena

Barnehagen er en viktig opplæringsarena for ulike utdanningsinstitusjoner. Man legger til rette for praksis der elever, studenter og lærlinger får prøvd seg i yrket.

15 Årets tema

«Kunsten å være sammen gjennom bevegelse og sanselek»

«Kunsten å være sammen» er verdens viktigste kunst. Gjennom møter med andre mennesker og ved å være en del av et fellesskap ligger mulighetene til å utvikle interesse, empati, toleranse og respekt for hverandre. Dette arbeider vi kontinuerlig med hos oss, og vi er opptatt av å skape gode relasjoner i barnegruppen, i personalet, med foreldre og til alle andre som er tilknyttet vår barnehage.

Dette barnehageåret har vi valgt å arbeide spesielt med fokusområdet motorikk og bevegelse, og årets tittel er «Kunsten å være sammen gjennom bevegelse og sanselek». I dette ligger tanken om at barn lærer gjennom kroppen og ved å være i bevegelse, og vi ønsker å ha et spesielt fokus på sansemotorikk. Sansemotorikk er det samspillet som foregår mellom sanser, kropp og hjerne, og som ligger til grunn for våre bevegelser, reaksjoner, adferd og følelser. Sansemotorikk forteller hjernen hvordan den skal reagere og hvordan kroppen skal bevege seg, og er hjernens evne til å behandle, oppfatte og koordinere alle signalene som kroppens syv sanser konstant registrerer.

Sansene er delt inn i primærsanser som berøringssansen, likevektsansen og muskel- og leddsansen. De sekundære sansene er syn, hørsel, lukt og smak.

Personalet skal gjennom barnehageåret få økt kompetanse om sansene og sansemotorikkens betydning for barns utvikling og læring. Sansemotorisk lek skal være en naturlig del i det pedagogiske arbeidet på fløyene, og bevisstheten om hvordan vi best mulig kan stimulere barnas sansemotoriske utvikling er vesentlig.

Vi har delt dette barnehageåret inn i seks perioder, der vi i tillegg til områdene i rammeplanen, skal arbeide med satsingsområdet vårt «bevegelse og sanselek». Vi arbeider prosjektrettet, der hensikten er å skape en arena for undring, fordypning og forståelse. Inspirasjon til prosjektene våre henter vi fra prosjekttitlene og fra et utvalgsmateriale som kan bestå av kunst, litteratur og musikk. Vi henter også inspirasjon fra det barna er opptatt av og har lyst til å undersøke nærmere. Barns nysgjerrighet og medvirkning har en sentral plass, og de voksne må våge å improvisere og ikke å vite hvor «veien går».

Våre mål for dette barnehageåret er at

- Barna opplever positive relasjoner og vennskap
- Barna opplever god selvfølelse og mestring
- Barna får kjennskap til at nettopp jeg er viktig, og betyr noe
- Barna får tid og rom til lek
- Barna opplever og viser språkglede
- Barna får bruke kroppen sin og utvikler motoriske ferdigheter

15.1 «Det er godt å ha nåkken» – August og september

Perioden august og september har fått tittelen «Det er godt å ha nåkken». I starten av det nye barnehageåret arbeider vi med å skape trygghet og tilknytning til det som er nytt. Både det å være helt ny i barnehagen, å komme tilbake fra ferie, å begynne på ny fløy og bli kjent med det fysiske miljøet både ute og inne, er overganger der barna trenger ekstra omsorg og der vi som jobber i barnehagen må være oppmerksom på det som skjer. Allerede her starter arbeidet med å være en del av et fellesskap, og kunsten å være sammen med andre. Felles opplevelser og erfaringer er med på å knytte relasjoner og vennskap. Slike felles opplevelser er først og fremst leken, men kan også være ulike samlingsstunder der vi leser, synger og prater sammen, små prosjekter med utgangspunkt i det barna er opptatt av, formingslek eller turer i nærmiljøet.

Å få på plass en god struktur og gode rutiner gir oversikt og forutsigbarhet, og er derfor viktige elementer for å skape trygghet og en god tilknytning. Gjennom å være voksne som deltar i lek, og ved å observere og dokumentere, får vi kunnskap om enkeltbarnet og barnegruppens behov, interesser og dynamikk, og vi organiserer og tilrettelegger hverdagen ut fra dette.

Utover i perioden begynner høsten å sette sitt preg, og sammen med barna undrer vi oss over forandringene i naturen. I slutten av september har barnehagen «Høstønn», der vi i fellesskap rydder uteområdet og gjør det klart for høst og vinter. Høstønnen avsluttes med utendørs fellessamling i regi av Storbarnsfløyen. Foreldre/besteforeldre inviteres til deltakelse.

Hvert år i uke 38 arrangeres brannvernuke i regi av Norsk brannvernforening, og i den forbindelse har vi ekstra oppmerksomhet på brannvern denne uken. Vi bruker verktøyet «Brannbamsen Bjørnis» - ett verktøy som er utviklet med tanke på brannopplæring for barn i førskolealder.

For å legge et godt grunnlag for at også foreldre og foresatte skal få en god relasjon til hverandre, arrangerer FAU, i samarbeid med barnehagen, en relasjonskveld i slutten av september. Her gjør vi en felles innsats for å skape et trivelig utemiljø, samtidig som vi blir bedre kjent med hverandre.

Fløyene skal både i prosjekter og hverdagsaktiviteter legge til rette for stimulering av bevegelse- og sanseapparatet, og vi har i denne perioden et ekstra fokus på likevektsansen. Denne sansen blir også kalt labyrintsansen, og den sørger for at hjernen mottar beskjed om vår plassering, både loddrett, vannrett og diagonalt. Bevegelser som blant annet vugge, rulle, hoppe, disse, balansere og snurre knyttes inn i leken, prosjekter og andre aktiviteter.

15.2 «Da verden kom på besøk» - Oktober og november

Denne perioden vil være knyttet til FORUT og har fått tittelen «Da verden kom på besøk». Gjennom FORUT får vi innblikk i en spennende og annerledes kultur, og vi ønsker å skape en begynnende forståelse for verden rundt oss. Vi prater om likheter og forskjeller, og at alle barn har et felles behov for vennskap, lek, familieliv og trygghet uansett hvor i verden de bor. Dette året går ferden til Nepal der vi blir kjent med 5 år gamle Biswas og vennene hans. Inspirasjon til prosjektet finner vi i musikk, fortellinger og figurer fra FORUT, og vi vil få oppleve spennende møter med både Monki, Yeti og de magiske fjellene i Nepal.

I denne perioden vil vi også bli bedre kjent med det mangfoldet av kulturer vi har innad i barnehagen, og som avslutning på perioden inviterer vi til FORUT-festival og Internasjonal aften med «glimt» fra vår egen barnehages kulturelle skattkiste den 17.november. Arrangementet er gratis.

I tillegg til FORUT, blir det turer ut av barnehagen for å leke og for å oppdage og undersøke det som skjer i naturen om høsten. Vi går på turer både til leirplassen vår, til MC –sletten og til andre steder i nærmiljøet. Kanskje finner vi husene våre på vår vei?

I denne perioden fortsetter vi også arbeidet med bevegelse og sansestimulering, både i lek og prosjekter. Vi har et ekstra fokus på muskel- og leddsansen, som også kalles den kinestetiske sansen. Denne sansen sitter i alle kroppens muskler, sener og ledd og forteller hjernen hvilken vei kroppen snur seg, hvordan den beveger seg og hvordan kroppen er plassert i forhold til andre ting eller mennesker. Bevegelser som å trille ball med ulike størrelser og «teksturer», imitere ulike dyrs bevegelser, gå forlengs og baklengs, gå på tærne eller hælene er eksempler på bevegelseslek som stimulere denne sansen.

15.3 «Nå er det jul igjen!» - Desember

Desember er ankommet, og periodens tittel «Nå er det jul, igjen» avslører at julen nærmer seg. Vi tjuvstarter perioden med lysfest fredag 25. november. Lysfesten er et utendørs arrangement der vi inviterer foreldre og foresatte til en stemningsfull morgenstund i barnehagen. Vi tenner julelys, og barna opptrer med sang og musikk.

I desember vektlegger vi at barna erfarer noen av julens tradisjoner, og vi har fokus på det å glede seg og å gjøre andre glad. Vi skaper stemningsfulle rom, og hver dag har vi samlingsstunder der barna gjennom bøker, fortellinger, sang og musikk får kjenne på forventning og glede.

I løpet av desember inviteres de eldste barna til julegudstjeneste i Erdal kirke, og siste uken før jul har vi nissefest med fellessamling, juletrengang, julegrøt og nissebesøk.

Gjennom ulike inntrykk og aktiviteter skaper og opplever vi sammen, og vi gjør oss litt andre sanseerfaringer enn det vi gjør ellers i året. Vi lytter til julesanger og julemusikk, smaker på julebaksten og lukter på julekrydder og andre «juleduft». Derfor er det også disse sansene; se, lytte, smake og lukte, vi har et ekstra fokus på i denne perioden.

15.4 «I kroppen min bor jeg» - Januar, februar og mars

Periodens tittel «I kroppen min bor jeg» knyttes til flere av de områdene vi skal jobbe med denne perioden, både i prosjekter, filosofisamlinger, i lek og i aktiviteter. Vi arbeider videre med fokus på sansestimulering, og har aktiviteter som stimulerer likevektsansen og den kinestetiske sansen samtidig som vi også blir kjent med den taktile sansen. Dette gjør vi blant annet ved å balansere, stå på et bein, hoppe, gå på farget tape osv, og ved å kjenne på ulike overflater og bruke ulike formingsmaterialer. Vi kan også leke leker som blindebukk, eller trekke gjenstander ut av posen og beskrive hvordan dette oppleves.

6.februar samenes nasjonaldag, og i uke 5 vil lekemiljøet på fløyene være inspirert av dette. Vi blir kjent med samisk kultur gjennom å lytte til samisk musikk og fortellinger, vi smaker på et samisk tradisjonsmat, og kanskje vi også lærer oss noen ord på samisk. Vi avslutter den samiske uken med en utendørs aktivitetsdag. Her blir det lassokasting, balansering, fortelling og musikk, og vi spiser lapskaus og samisk brød. Aktivitetene blir tilpasset alderstrinnene.

I denne perioden vil det igjen være brannverndag. Her møter vi "Brannbamsen Bjørnis», og vi har fokus på brannforebyggende arbeid i samlingsstunden og aktiviteter ellers. Brannalarmen går, og vi øver på å evakuere ut av barnehagen. I tillegg henter vi frem tema til filosofisamlingene våre fra nettressursen «Æ e mæ – for trygge og robuste barn».

I slutten av perioden har vi «Gul uke». Denne avsluttes med påskelunsj og påskeharebesøk.

Tittelen på denne perioden er «I kroppen min bor jeg». Dette handler om at barna skal oppleve bevegelsesglede og mestring i hverdagen; at de får lyst til og får støtte til å prøve nye ting som gir nye erfaringer og ny mestring. Det kan handle om bevegelseskunster, eller kunsten å være en venn, noe barna er opptatt av eller noe de vil vise frem. Slik oppstår også tanken om «Sirkus Steinråsa», der barn og voksne er sammen om å planlegge og jobbe frem mot en Sirkusforestilling på selveste barnehagedagen 15. mars.

15.5 «Under en rot og bakom en stubbe» - April, mai og juni

Våren er nå kommet, og vi tilbringer stadig mer tid ute i nærmiljøet vårt. Vi går både korte og lange turer, og beveger oss gjerne litt lenger enn vi har gjort tidligere. Det begynner å yre rundt oss av insekter og planteliv, og dette er ofte utgangspunkt for undring, samtaler og lek. Ute i naturen er mulighetene store for å gjøre seg både motoriske erfaringer og å ta i bruk hele sanseapparatet, både de primære og sekundære.

Hver vår har vi trivselsdager der vi planter, sår og gjør det trivelig på uteområdet vårt. Hovedfokuset er at vi i fellesskap er sammen om å holde uteområdet fint, samtidig som vi også samtaler med barna om fellesskap, samarbeid og det å ta vare på hverandre og naturen. Vi gir barna på denne måten en begynnende forståelse for bærekraftig utvikling. Trivselsdagene inneholder også leker og aktiviteter som knyttes til tradisjonell 17.-mai-feiring, og avsluttes 16.mai.

Resten av perioden jobbes det med små og store prosjekter med utgangspunkt i utvalgsmaterialet vårt. I midten av juni har vi, tradisjonen tro, sommerfest for barn og foreldre/foresatte. Dette er et gratis arrangement i regi av FAU og barnehagen.

15.6 «Hva er i boksen»? - Juli

Juli er sommermåned og ferietid for både barn og voksne. I denne perioden er det færre barn i barnehagen, og vi er samlet på én fløy. Vi går på turer i nærmiljøet, leker sammen, leser bøker og har formingslek. Hvis været tillater det, bader vi i plaskebasseng eller vannsprederen. Sommertiden gir også mulighet til å sortere og rydde i leker og utstyr, og klargjøre barnehagen for et nytt barnehageår.

Sommerukene har ulikt innhold, med prosjekttittelen «Hva er i boksen?». Klarer vi å gjette det om vi lukker øynene og bare bruke den taktile sansen?

Barnehagen er stengt i uke 29 og 30.

16 Kontaktinformasjon til barnehagen

Navn: Erdal barnehage

Adr: Steinråsa 5, Erdal

Tlf: 400 31 220

Mail: erdal.barnehage@askoy.kommune.no

Hjemmeside: <https://askoy.kommune.no/barnehage/kommunale-barnehager/erdal-barnehage>